

САВРЕМЕНИ КОНЦЕПТИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ

Душан Ђ. Ковачевић, редовни професор,
Пољопривредни факултет, Немањина, 6., Земун
dulekov@agrif.bg.ac.rs

Пољопривредни системи који се практикују у Свету и код нас међусобно се веома разликују по степену интензивности и мерама које укључују. Разрађују се на основу еколошких, економских и социјалних услова у појединим земљама. Пољопривреда је обично развијена онолико колико и само друштво у коме постоји као привредна грана. Технологије развоја пољопривреде протеклих деценија прошлог века подржавале су интензивни развој по сваку цену, уз претерано коришћење природних ресурса, запостављајући великим делом основне еколошке постулате. Управо, такво газдовање ресурсима довело је до многих проблема у загађењу животне средине и озбиљних размишљања о томе шта ћемо оставити генерацијама које долазе после нас.

Могућа алтернатива таквом развоју пољопривреде означава се синтагмом "одрживи развој". За постизање глобалне одрживости неопходно је преиспитивање мишљења о екологији и економији као о супротстављеним циљевима. Одрживу пољопривреду не дефинишемо као правац развоја, него више као систем принципа који треба дугорочно одржавати и подржавати. Када говоримо о појму одрживе пољопривреде увек имамо на уму њен дугорочни циљ, а то је, да обезбеди довољно стабилну производњу квалитетне хране и биљних производа за другу техничку намену, уз очување основних природних ресурса и енергије, заштиту животне средине. Истовремено пољопривреда мора бити економски ефикасна, односно профитабилна са јаким утицајем на побољшање живота појединца али и шире заједнице. Глобална размишљања о тој теми довела су и до првих резултата везаних за пољопривреду, која иду ка томе да се растерети светска интензивна конвенционална - индустријска производња и да се негативности таквог развоја елиминишу усмеравањем ка другим алтернативама заснованим на биолошким, односно еколошким основама.

Транзиција од конвенционалних - индустријских пољопривредних система, система са интензивним технологијама гајења у биљној и сточарској производњи ка одрживим системима води преко тзв. "рационалних" технологија све до органске производње као резултата доминације еколошке парадигме. Органска пољопривреда је један од најинтересантнијих актуелних праваца у пољопривреди. Заснован је на еколошким принципима и на одсуству примене агрохемикалија (пестицида, ђубрива хормона, ГМО, итд).

Изградња оваквих система у пољопривреди подразумева постављање приоритета на државном али и на регионалном нивоу са нагласком на квалитет и већу разноврсност пољопривредних производа. С друге стране, агрономска и економска флексибилност одрживих система треба да оствари и одређену социјалну функцију приближавањем сеоског становништва урбаном, као и да смањи разлику између произвођача и потрошача. Очекиване антиципиране промене морају да имају и прецизнија одређења у свим појединим сегментима значајним за биљну производњу.